

จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1. สถานการณ์ท่องเที่ยวของจังหวัดในปี 2551

แม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดชายแดนจังหวัดหนึ่ง ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับสหภาพพม่า ได้ชื่อว่า เมืองสามหมอก เนื่องจากเป็นเมืองในหุบเขา ล้อมรอบด้วยภูเขาสลับซับซ้อนทอดขนานไปกับทิวเขาถนนธงชัย และทิวเขาแดนลาว ดังนั้น จึงถูกปกคลุมด้วยหมอกตลอดทั้งปี มีทิวทัศน์สวยงามตามธรรมชาติของเทือกเขาสลับซับซ้อนและป่าไม้نانาพันธุ์ จนมีคำกล่าวเปรียบเสมือนสวิดเซอร์แลนด์ของเมืองไทย สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่งในจังหวัดแม่ฮ่องสอนตามกิจกรรมการท่องเที่ยว อาทิ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ได้แก่ ถ้ำ เช่น ถ้ำปลา ถ้ำลอด ปางฮ้อย น้ำตก เช่น น้ำตกผาเสื่อ น้ำตกแม่สุรินทร์ ทุ่งบัวตอง บ้านรักไทย หมู่บ้านชนเผ่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ชมชนเผ่ากะเหรี่ยงคอยาว วัดสำคัญ เช่น วัดพระนอน วัดพระธาตุดอยกองมู วัดจองคำ วัดจองกลาง พิพิธภัณฑ์แม่ฮ่องสอน พญาสิงหนาท การท่องเที่ยวเชิงศาสนา ทำสมาธิ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เช่น ภูโคลนนวดตัว สปา (ตามชุมชนเมือง) หนองจองคำ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา เล่นกอล์ฟ ล่องแก่ง ชมกีฬาที่สนามกีฬา การเข้าชมสถานบันเทิงต่าง ๆ รับประทานอาหาร ผับ เช่น ไบฮอกชาเลย์ Waterbar บ้านระเบียบอื่น ๆ และ ถนนคนเดิน

สถานการณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดในปี 2551 บรรยากาศการท่องเที่ยวในไตรมาสที่ 1 และไตรมาสที่ 4 ช่วงเดือนมกราคมและเดือนธันวาคมทุกแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดคึกคักมากเต็มไปด้วยนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ บางแหล่งท่องเที่ยวไม่มีที่จอดรถเพียงพอเนื่องจากปริมาณนักท่องเที่ยวมาก สำหรับไตรมาสที่ 2 และไตรมาสที่ 3 ช่วงเดือนพฤษภาคม - เดือนกรกฎาคม บรรยากาศการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างเงียบเหงา เนื่องจากเป็นฤดูฝน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่นิยมท่องเที่ยวที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในฤดูนี้ เพราะอาจเกิดอันตรายจากอุบัติเหตุจากการเดินทางได้ นอกจากนั้นยังอาจเกิดมีน้ำป่าไหลหลาก เกิดดินถล่มทำให้นักท่องเที่ยวไม่นิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในช่วงฤดูนี้

แหล่งช้อปปิ้งและสินค้าที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อหา ได้แก่

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่นักท่องเที่ยวชอบซื้อมากที่สุด
ถนนคนเดิน	หมอนใบชา ของที่ระลึก ผ้าทอ ถ้วยเหลือง งามา ใบชา เครื่องประดับ เช่น กำไล สร้อยข้อมือ/เท้า
บ้านรักไทย	ชา กาแฟ ไวน์
ภูโคลน	โคลนพอกหน้า

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่นักท่องเที่ยวชอบซื้อมากที่สุด
ตลาดสดสายหยุด	ข้าวซอยตัด น้ำมันงา
หอการค้า	น้ำมันงา ไวน์ ขนมнга
ปางหมู	น้ำมันงา
ร้านอ่ำภา	ขนมнга
โรงแรมพาโนรามา	ไวน์ ลิ้นจี่

2. โครงสร้างทั่วไปของผู้เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัด

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีทั้งสิ้น 2,990 คน แบ่งเป็นคนไทยร้อยละ 66 และชาวต่างประเทศร้อยละ 34 โดยส่วนมากผู้เดินทางทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจะเป็นนักท่องเที่ยว สัดส่วนร้อยละ 92 และ 94 ตามลำดับ

2.1 ภูมิภาค/ถิ่นที่อยู่อาศัย

คนไทยที่เดินทางมาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่วนใหญ่มาจากกรุงเทพฯ สัดส่วนร้อยละ 49.97 ที่เหลือกระจายตัวไปตามภาคต่าง ๆ ในสัดส่วนไม่ต่างกันมากนัก ยกเว้นภาคใต้ ภาคอีสาน และภาคตะวันตกที่จะสัดส่วนผู้มาเยือนแม่ฮ่องสอนค่อนข้างต่ำ ส่วนชาวต่างประเทศส่วนใหญ่มาจากทวีปยุโรป ร้อยละ 50.38 รองลงมา คือ ผู้มาเยือนจากอเมริกา ร้อยละ 14.22 และทวีปโอเชียเนีย ร้อยละ 13.93

ตารางที่ 1 ภูมิภาค/ถิ่นที่อยู่อาศัยของนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวคนไทยที่แม่ฮ่องสอน ในปี 2551

จังหวัด	ภูมิภาค	คนไทย			ภูมิภาค	ต่างประเทศ		
		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม
แม่ฮ่องสอน	1. กรุงเทพฯ	41.24	50.44	49.97	1. อเมริกา	14.15	14.23	14.22
	2. ภาคกลาง	11.34	14.62	14.45	2. ยุโรป	30.19	52.65	50.38
	3. ภาคตะวันตก	0.00	1.43	1.36	3. โอเชียเนีย	14.15	13.91	13.93
	4. ภาคตะวันออก	26.80	11.10	11.89	4. เอเชีย	33.96	10.51	12.88
	5. ภาคเหนือ	17.53	19.12	19.04	5. ตะวันออกกลาง	7.55	6.37	6.49
	6. ภาคใต้	1.03	2.03	1.98	6. แอฟริกา	-	2.34	2.10
	7. ภาคอีสาน	2.06	1.26	1.30	7. อื่นๆ	0.00	0.00	0.00
	ยอดรวม (ร้อยละ)	100.00	100.00	100.00	ยอดรวม (ร้อยละ)	100.00	100.00	100.00
	ยอดรวม (คน)	100	1842	1942	ยอดรวม (คน)	106	942	1048

2.2 เพศ อายุ อาชีพ รายได้

คนไทย

กลุ่มตัวอย่างคนไทยประกอบเพศชายและเพศหญิง ในสัดส่วนร้อยละ 57 : 43 ตามลำดับ ร้อยละ 82 จะมีอายุต่ำกว่า 45 ปี และส่วนมากจะอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 25-44 ปี โดยส่วนมากจะเป็นเจ้าของกิจการ (24.05%) แรงงานรับจ้าง (23.48%) ข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (17.40%) และนักเรียนนักศึกษา (12.15%) กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้มีรายได้กระจายตัวมาก โดยส่วนมากจะมีรายได้ในช่วง 10,000-30,000 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 62.46 โดยมีกลุ่มรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท สัดส่วนร้อยละ 19.46 และไม่มีรายได้สัดส่วนร้อยละ 9.84

ชาวต่างประเทศ

ชาวต่างประเทศที่มาจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีสัดส่วนเพศชายต่อเพศหญิงร้อยละ 53 : 47 ส่วนมากจะมีอายุน้อยกว่า 45 ปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 89.41 โดยส่วนมากจะกระจุกตัวระหว่างช่วงอายุ 25-44 ปี ร้อยละ 70 กลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพกระจายอยู่ในหลายอาชีพ ได้แก่ เจ้าของกิจการ (37.21%) แรงงานรับจ้าง (20.80%) นักเรียน นักศึกษา (11.74%) และข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (11.55%) โดยส่วนมากเป็นกลุ่มผู้มีรายได้น้อยต่ำกว่า 10,000 เหรียญสหรัฐอเมริกาต่อปี ร้อยละ 57.63 โดยมีกลุ่มที่มีรายได้อยู่ระหว่าง 15,000-19,999 เหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อปี ร้อยละ 18.80

ตารางที่ 2 เพศ อายุ อาชีพของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวและนักทัศนารคนไทยที่แม่ฮ่องสอน ในปี 2551

แม่ฮ่องสอน	รายการ	คนไทย			ต่างประเทศ		
		นักทัศนาร	นักท่องเที่ยว	รวม	นักทัศนาร	นักท่องเที่ยว	รวม
เพศ	ชาย	58.00	57.00	57.05	67.92	50.85	52.58
	หญิง	42.00	43.00	42.95	32.08	49.15	47.42
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
อายุ	15-24 ปี	18.00	16.72	16.79	29.25	18.26	19.37
	25-34 ปี	31.00	35.18	34.96	30.19	39.70	38.74
	35-44 ปี	27.00	29.75	29.61	29.25	31.53	31.30
	45-54 ปี	18.00	13.36	13.59	6.60	7.22	7.16
	55-64 ปี	3.00	3.85	3.81	4.72	2.76	2.96
	65 ปีขึ้นไป	3.00	1.14	1.24	0.00	0.53	0.48
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 2 เพศ อายุ อาชีพของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวและนักทัศนารคนไทยที่มาแม่ฮ่องสอน ในปี 2551 (ต่อ)

แม่ฮ่องสอน	รายการ	คนไทย			ต่างประเทศ		
		นักทัศนาร	นักท่องเที่ยว	รวม	นักทัศนาร	นักท่องเที่ยว	รวม
อาชีพ	เจ้าของกิจการ	22.00	24.16	24.05	21.70	38.96	37.21
	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	16.00	17.48	17.40	17.92	10.83	11.55
	พนักงานบริษัท	10.00	7.55	7.67	7.55	4.14	4.48
	แม่บ้าน	1.00	0.76	0.77	1.89	1.38	1.43
	นักเรียน นักศึกษา	14.00	12.05	12.15	26.42	10.08	11.74
	เกษียณ	4.00	2.33	2.42	0.94	1.70	1.62
	เกษตรกร	1.00	8.79	8.39	7.55	8.92	8.78
	แรงงานรับจ้าง	32.00	23.02	23.48	15.09	21.44	20.80
	อื่นๆ	0.00	3.85	3.66	0.94	2.55	2.39
	รวม (%)		100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 3 โครงสร้างด้านรายได้ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวและนักทัศนารที่มาเยือนแม่ฮ่องสอน ในปี 2551

จังหวัด	รายได้ (บาทต่อปี)	ชาวไทย			รายได้ (US\$ ต่อปี)	ชาวต่างชาติ		
		นักทัศนาร	นักท่องเที่ยว	Total		นักทัศนาร	นักท่องเที่ยว	Total
แม่ฮ่องสอน	ไม่มีรายได้	15.00	9.55	9.84	1.less than USD 10,000 / Year	63.21	57.01	57.63
	น้อยกว่า 10,000	7.00	20.14	19.46	2.USD 10,000 – 14,999 / Year	12.26	8.81	9.16
	10,000-15,000	49.00	36.48	37.13	3.USD 15,000 – 19,999 / Year	14.15	19.32	18.80
	15,001-30,000	24.00	25.41	25.33	4.USD 20,000 – 39,999 / Year	8.49	9.87	9.73
	30,001-45,000	4.00	6.19	6.08	5.USD 40,000 – 59,999 / Year	0.94	1.38	1.34
	45,001-60,000	0.00	1.79	1.70	6.USD 60,000 – 79,999 / Year	0.94	2.12	2.00
	60,000-75,000	1.00	0.22	0.26	7.USD Over 80,000 / Year	0.00	1.49	1.34
	75,001-90,000	0.00	0.16	0.05				
	มากกว่า 90,000	0.00	0.05	0.15				
	รวม (%)		100.00	100.00	100.00	รวม (%)	100.00	100.00
ยอดรวม (คน)		100	1842	1942	ยอดรวม (คน)	106	942	1048

3. พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว/พักผ่อนในแต่ละครั้ง

คนไทย

วัตถุประสงค์หลักของการเดินทางมาจังหวัดแม่ฮ่องสอนของนักเดินทางชาวไทย คือ การเดินทางเพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 64.01 มีบางส่วนที่มาเยี่ยมญาติ/เพื่อน สัดส่วนร้อยละ 15.19 โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวจะมีวัตถุประสงค์มาเพื่อเยี่ยมญาติ/เพื่อน มากกว่านักทัศนจรรย์ นักเดินทางกว่าครึ่งที่เดินทางมาท่องเที่ยวแม่ฮ่องสอนจังหวัดเดียว โดยส่วนมากเป็นการเดินทางมาเยือนแม่ฮ่องสอนเป็นครั้งแรก (76.42%) และมักจะเดินทางมาเป็นกลุ่ม มีผู้ร่วมเดินทาง 1-3 คน คิดเป็นร้อยละ 70.30 โดยส่วนมากจะเดินทางกับเพื่อนหรือแฟน ครอบครัว และญาติ

ชาวต่างประเทศ

วัตถุประสงค์หลักร้อยละ 68.51 ของนักเดินทางชาวต่างประเทศที่มาจังหวัดแม่ฮ่องสอน คือ เพื่อท่องเที่ยว/พักผ่อน ส่วนมากคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 70 ที่เดินทางตั้งแต่ 2 จังหวัดขึ้นไป เกือบทั้งหมดเดินทางมาเยือนแม่ฮ่องสอนเป็นครั้งแรก (95.71%) นิยมเดินทางเป็นกลุ่มขนาดเล็กมีผู้ร่วมเดินทาง 1-3 คน ซึ่งส่วนมากจะเดินทางร่วมกับเพื่อนหรือแฟน ครอบครัว และญาติ โดยมีจำนวนไม่น้อย (22.81%) ที่เดินทางคนเดียว

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักเดินทางชาวไทยและชาวต่างประเทศ (ร้อยละ)

แม่ฮ่องสอน	รายการ	คนไทย			ต่างประเทศ		
		นักทัศนจรรย์	นักท่องเที่ยว	รวม	นักทัศนจรรย์	นักท่องเที่ยว	รวม
วัตถุประสงค์ ของ การท่องเที่ยว	1. ท่องเที่ยว/พักผ่อน	79.00	63.19	64.01	62.26	69.21	68.51
	2. ประชุม/อบรม/สัมมนา/ดูงาน	5.00	7.65	7.52	14.15	6.48	7.25
	3. ติดต่อธุรกิจ	1.00	8.31	7.93	3.77	6.37	6.11
	4. ปฏิบัติราชการ/ปฏิบัติงาน	3.00	1.63	1.70	5.66	1.49	1.91
	5. เยี่ยมญาติ/เพื่อน	9.00	15.53	15.19	9.43	13.16	12.79
	6. ชมนิทรรศการ/แสดงสินค้า	1.00	1.25	1.24	4.72	1.59	1.91
	7. ได้รับรางวัล	0.00	0.00	-	0.00	1.27	1.15
	8. ใหว่พระ ปฏิบัติธรรม	2.00	1.95	1.96	0.00	0.21	0.19
	9. อื่นๆ	0.00	0.49	0.46	0.00	0.21	0.19
	รวม		100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักเดินทางชาวไทยและชาวต่างประเทศ (ร้อยละ) (ต่อ)

แม่ฮ่องสอน	รายการ	คนไทย			ต่างประเทศ		
		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม	นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม
จำนวนจังหวัดที่ ท่องเที่ยว	1 จังหวัด	19.00	54.51	52.68	41.51	28.77	30.06
	2 จังหวัด	62.00	32.57	34.09	6.60	24.10	22.33
	3 จังหวัด	15.00	8.69	9.01	11.32	22.40	21.28
	4 จังหวัด	2.00	2.44	2.42	27.36	17.09	18.13
	5 จังหวัดขึ้นไป	2.00	1.79	1.80	13.21	7.64	8.21
	รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
จำนวนการเยี่ยม เยือน	จำนวน 1 ครั้ง	83.00	76.06	76.42	83.96	97.03	95.71
	จำนวน 2 ครั้ง	9.00	17.48	17.04	8.49	2.23	2.86
	จำนวน 3 ครั้ง	4.00	3.85	3.86	3.77	0.32	0.67
	จำนวน 4 ครั้ง	0.00	1.03	0.98	1.89	0.11	0.29
	จำนวน 5 ครั้งขึ้นไป	4.00	1.57	1.70	1.89	0.32	0.48
	รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ผู้ร่วมทาง	คนเดียว	24.00	12.06	12.67	23.58	22.72	22.81
	เพื่อนหรือแฟน	44.00	35.20	35.65	32.08	37.58	37.02
	ครอบครัว	13.00	19.99	19.63	30.19	18.05	19.27
	ญาติ	15.00	17.82	17.67	6.60	16.99	15.94
	กลุ่มที่ทำงานร่วมกัน	4.00	14.45	13.91	5.66	3.82	4.01
	อื่น ๆ	0.00	0.49	0.46	1.89	0.85	0.95
	รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
จำนวนผู้ร่วม ทาง	จำนวน 1 คน	43.00	30.45	31.10	54.72	55.43	55.35
	จำนวน 2 คน	22.00	24.51	24.38	18.87	19.36	19.31
	จำนวน 3 คน	13.00	14.92	14.82	11.32	10.64	10.71
	จำนวน 4 คน	9.00	6.92	7.02	4.72	6.70	6.50
	จำนวน 5 คน	6.00	10.29	10.07	1.89	3.09	2.96
	จำนวน 6-10 คน	7.00	7.46	7.44	5.66	4.36	4.49
	จำนวนมากกว่า 10 คน	0.00	5.45	5.17	2.83	0.43	0.67
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	

4. แรงจูงใจในการเดินทางและแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด

แรงจูงใจสำคัญที่ดึงดูดให้นักทัศนกรไทยมาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว และช่วงเทศกาล ปัจจัยเหล่านี้ สามารถดึงดูดนักทัศนกรได้ประมาณร้อยละ 79

นักท่องเที่ยวชาวไทยมีแรงจูงใจ คือ เวลาในการเดินทาง สถานที่ท่องเที่ยว ระยะเวลา และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว ปัจจัยเหล่านี้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวไทยได้ประมาณร้อยละ 75

สำหรับนักทัศนกรชาวต่างชาตินั้น แรงจูงใจสำคัญที่มาจังหวัดแม่ฮ่องสอน คือ ช่วงเทศกาล สถานที่ท่องเที่ยว ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และเวลาในการเดินทาง โดยปัจจัยเหล่านี้สามารถดึงดูดนักทัศนกรชาวต่างชาติให้มาเยือนจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ร้อยละ 70

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ปัจจัยที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้แก่ ช่วงเวลาในการเดินทาง ระยะเวลา เทศกาล และสถานที่ท่องเที่ยว ปัจจัยเหล่านี้ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติได้มากกว่าร้อยละ 81

ตารางที่ 5 แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักเดินทางที่มาจังหวัดแม่ฮ่องสอนในไตรมาสที่ 2/2551

แรงจูงใจของการมาเที่ยว	นักทัศนกร		นักท่องเที่ยว	
	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
สถานที่ท่องเที่ยว	25.74	18.18	21.82	13.77
มีความปลอดภัย	4.95	4.77	0.91	0.42
อาหารอร่อย	2.97	3.47	3.64	1.59
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	43.56	16.82	9.09	4.13
ช่วงเทศกาล	9.90	19.70	9.09	14.72
การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว	1.98	3.15	10.00	4.66
สินค้าราคาถูก	0.00	6.78	1.82	6.89
ระยะเวลา	4.95	9.77	13.64	22.67
เวลาในการเดินทาง	2.97	15.46	29.09	29.66
อื่นๆ	2.97	1.90	0.91	1.48
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00

สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรกของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้แก่ อุทยานแห่งชาติ วัด และแหล่งช้อปปิ้ง ในขณะที่ นักเดินทางชาวต่างชาติ นิยมเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ อุทยานแห่งชาติ แหล่งช้อปปิ้ง และวัด

ตารางที่ 6 สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยว	กลุ่มตัวอย่าง	
	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
วัด	22.70	21.90
พระราชวัง	-	-
แหล่งบันเทิงนันทนาการ	9.58	14.58
อุทยานแห่งชาติ	28.80	23.75
อุทยานประวัติศาสตร์	-	-
พิพิธภัณฑ์	6.68	9.01
น้ำตก ถ้ำ	15.01	8.70
แหล่งช้อปปิ้ง	17.22	22.06
สวนสัตว์ สวนสนุก	-	-
รวม	100.00	100.00

5. การประเมินคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่พักผ่อน

5.1 คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว

จังหวัดแม่ฮ่องสอนจัดว่าเป็นจังหวัดที่มีปัญหาตามแหล่งท่องเที่ยวพอสมควร โดยเฉพาะในกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่พบปัญหาค่อนข้างมากในแหล่งช้อปปิ้ง วัด น้ำตก/ถ้ำ อุทยานแห่งชาติ และแหล่งบันเทิงนันทนาการ โดยปัญหาที่พบจะเป็นในเรื่องของความสะอาด มลภาวะ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวเป็นหลัก

ตารางที่ 7 ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาจังหวัดแม่ฮ่องสอนในปี 2551

แหล่งท่องเที่ยว		ร้อยละของผู้มีปัญหาในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว	
		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
แม่ฮ่องสอน	วัด	3.55	11.57
	พระราชวัง	0.00	0.00
	แหล่งบันเทิงนันทนาการ	2.26	9.87
	อุทยานแห่งชาติ	3.09	14.42
	อุทยานประวัติศาสตร์	1.03	4.55
	พิพิธภัณฑ์	1.18	1.42
	น้ำตก ถ้ำ	3.29	2.94
	แหล่งช้อปปิ้ง	4.37	10.15
	สวนสัตว์ สวนสนุก	1.39	0.76
	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	100.00	100.00

5.2 คุณภาพการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะ

คุณภาพการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะของจังหวัดแม่ฮ่องสอนพบปัญหาค่อนข้างมากในเรื่องการให้บริการรถประจำทาง/ รถสองแถว โดยในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ นอกจากปัญหาในการใช้บริการรถประจำทาง/รถสองแถวแล้ว ยังพบปัญหาในการใช้บริการรถแท็กซี่/รถสามล้อด้วย

ตารางที่ 8 ปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะของนักท่องเที่ยวที่มาจังหวัดแม่ฮ่องสอนปี 2551

ระบบขนส่งสาธารณะ		ร้อยละของผู้มีปัญหาในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว	
		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
แม่ฮ่องสอน	รถประจำทาง/รถสองแถว	9.77	14.71
	เรือโดยสาร	1.13	3.13
	รถแท็กซี่/รถสามล้อ	1.65	10.72
	รถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง	1.39	3.04
	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	1,942	1,048

5.3 คุณภาพการให้บริการสถานที่พักของจังหวัด

ในการประเมินการให้บริการของสถานที่พักแรมในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ทั้งในด้านของคุณภาพ ความสะอาด และสุขอนามัยอาหารของที่พักแรม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความพอใจทั้งสามด้านร้อยละ 40.93, 73.81 และ 82.32 มีความพึงพอใจในระดับพอใช้ และร้อยละ 58.40, 24.95 และร้อยละ 13.99 มีความพึงพอใจด้านของคุณภาพ ความสะอาด และสุขอนามัยอาหารของที่พักแรม ทั้งสามด้านในระดับดี

สำหรับนักเดินทางชาวต่างชาติส่วนมากจะเห็นว่าคุณภาพ และความสะอาด และสุขอนามัยของสถานที่พักแรมอยู่ในระดับพอใช้ ร้อยละ 69.81, 50.06 และร้อยละ 62.18 ส่วนร้อยละ 29.94, 48.16 และร้อยละ 30.48 มีความพึงพอใจทั้งสามด้านในระดับดี ตามลำดับ

ตารางที่ 9 การประเมินคุณภาพการให้บริการสถานที่พักของจังหวัดแม่ฮ่องสอนในปี 2551

		นักท่องเที่ยว	
		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
คุณภาพของที่พักแรม	แย่มาก	0.25	0.25
	พอใช้	69.81	69.81
	ดี	29.94	29.94
	รวม	100.00	100.00
ความสะอาดของที่พักแรม	แย่มาก	1.23	1.78
	พอใช้	73.81	50.06
	ดี	24.95	48.16
	รวม	100.00	100.00
สุขอนามัยของอาหารของที่พักแรม	แย่มาก	3.70	7.34
	พอใช้	82.32	62.18
	ดี	13.99	30.48
	รวม	100.00	100.00

5.4 ข้อคิดเห็นของนักเดินทางด้านบริการของจังหวัด

ผลการสำรวจข้อคิดเห็นจากนักวิจัยภาคสนาม ผู้ประกอบการและผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดด้วยแบบสอบถาม พอสรุปประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน คือ

- ในช่วงเทศกาลของจังหวัดจะพบปัญหาป้ายบอกทางไปแหล่งท่องเที่ยวมีน้อยไม่ชัดเจน
- จำนวนห้องน้ำมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการของนักท่องเที่ยว เนื่องจากมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากในช่วงดังกล่าว
- ในช่วงไตรมาสที่ 3 พบปัญหาดินถล่มและน้ำป่าไหลหลากในบางพื้นที่

6. โครงสร้างการใช้จ่าย

6.1 ค่าใช้จ่ายของคนไทยที่จัดการเดินทางเอง

นักทัศนารคนไทยที่จัดการเดินทางเอง ถ้าไม่ค้างคืนจะมีค่าใช้จ่ายในระหว่างท่องเที่ยวที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนเฉลี่ย 2,831.80 บาทต่อคนต่อวัน โดยมีค่าใช้จ่ายหลักมี 3 รายการ คือ ค่าพาหนะภายในจังหวัด (49.86%) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (21.83%) และค่าอาหารและเครื่องดื่ม (21.13%)

สำหรับนักท่องเที่ยวที่มีการค้างคืนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันจะอยู่ที่ 2,183.61 บาท รายจ่ายหลักได้แก่ ค่าพาหนะเดินทางภายในจังหวัด (36.42%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (22.52%) ค่าที่พัก (19.39%) และค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (12.73%)

6.2 ค่าใช้จ่ายของคนไทยที่มาอยู่กับบริษัทนำเที่ยว

นักทัศนารที่เดินทางมาแม่ฮ่องสอนกับบริษัทนำเที่ยว จะมีค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวัน 5,465.63 บาท ค่าใช้จ่ายหลัก ได้แก่ ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (61.29%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (18.81%) ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (12.35%)

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันเท่ากับ 2,183.09 บาท เป็นค่าใช้จ่าย ได้แก่ ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (30.06%) ค่าที่พัก (24.83%) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (17%) และค่าอาหารและเครื่องดื่ม (16.53%)

6.3 ค่าใช้จ่ายของชาวต่างประเทศที่จัดการเดินทางเอง

ค่าใช้จ่ายของนักทัศนารชาวต่างชาติที่จัดการเดินทางเอง เฉลี่ยต่อคนต่อวัน เท่ากับ 3,900.10 บาท รายจ่ายหลัก ได้แก่ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (28.73%) ค่าพาหนะภายในจังหวัด (26.67%) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (22.29%) และค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง (12.60%)

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่จัดการเดินทางเองที่มีการค้างคืนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันเท่ากับ 2,987.52 บาท ค่าใช้จ่ายหลัก ได้แก่ ค่าที่พัก (36.47%)

ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (20.75%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (18.50%) และค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (12.44%)

6.4 ค่าใช้จ่ายของชาวต่างประเทศที่มาอยู่กับทัวร์

นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมากับทัวร์ จะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน เท่ากับ 2,515.00 บาท โดยมีค่าใช้จ่ายหลัก ได้แก่ ค่าเสื้อผ้าและอุปกรณ์เดินทาง (23.86%) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (20.48%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ มีสัดส่วนเท่ากัน (19.88%) และค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (15.90%)

นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน เท่ากับ 2,480.35 บาท เป็นรายจ่ายหลัก ได้แก่ ค่าที่พัก (35.94%) ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (25.17%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (15.48%) และ ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (13.37%)

ตารางที่ 10 แสดงค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนของนักท่องเที่ยว นักทัศนาจร จำแนกตามหมวดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ปี 2551

ค่าใช้จ่ายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน	จัดการเดินทางมาเอง(ร้อยละ)				จัดการเดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว(ร้อยละ)			
	นักทัศนาจร		นักท่องเที่ยว		นักทัศนาจร		นักท่องเที่ยว	
	ไทย	ต่างประเทศ	ไทย	ต่างประเทศ	ไทย	ต่างประเทศ	ไทย	ต่างประเทศ
1. ค่าเสื้อผ้า อุปกรณ์การเดินทาง	3.22	9.05	4.27	4.14	2.29	23.86	3.29	1.78
2. ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด	49.86	26.67	36.42	20.75	12.35	15.90	30.06	25.17
3. ค่าที่พัก	0.00	0.00	19.39	36.47	0.00	0.00	24.83	35.94
4. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	21.13	28.73	22.52	18.50	18.81	19.88	16.53	15.48
5. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	21.83	22.29	12.73	12.44	61.29	20.48	17.00	13.37
6. ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง	2.96	12.60	2.63	5.80	2.74	0.00	4.20	4.34
7. ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด	1.00	0.66	1.35	1.25	0.23	0.00	2.79	1.83
8. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	0.00	0.00	0.69	0.64	2.29	19.88	1.30	2.10
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน	2,831.80	3,900.10	2,183.61	2,987.52	5,465.63	2,515.00	2,183.09	2,480.35
ระยะพำนักเฉลี่ย(วัน)			3.12	4.76			4.13	5.99

7. ระยะเวลาในการพำนัก

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่จัดการเดินทางเองและค้างคืนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มักจะใช้เวลาพำนักเฉลี่ย 3.12 วัน และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่จัดการเดินทางเองและค้างคืนจะใช้เวลาในการพำนักนานกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย คือ 4.76 วัน ในขณะที่กลุ่มที่เดินทางมาจับทัวร์ชาวไทย จะใช้เวลาในการพำนักเท่ากับ 4.13 วัน แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาจับทัวร์จะใช้เวลาพำนักในแม่ฮ่องสอนนานกว่าเท่ากับ 5.99 วัน

8. โอกาสที่จะกลับมาเยือนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผู้เดินทางทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการเดินทางมาเยือนแม่ฮ่องสอน โดยมีร้อยละ 95.83 ของนักท่องเที่ยวชาวไทย และร้อยละ 87.19 ของชาวต่างชาติที่คาดว่าจะกลับมาเยือนจังหวัดนี้อีกภายใน 3 ปี

จังหวัด	โอกาสที่จะกลับมาเยือนใหม่	
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ
แม่ฮ่องสอน	95.83	87.19

.....